

การบริหารสถานศึกษาที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3
The Administration of Small Schools with Ethnic Diversity
under the Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 3

ทิพย์พร อินเกลี้ยง^{1*}
Tipachporn Inkliang^{1*}

สมิทร สุวรรณ²
Sumit Suwan²

Received: April 7, 2025
Revised: May 10, 2025
Accepted: May 10, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การบริหารสถานศึกษาที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 3 และ 2) แนวทางการบริหารสถานศึกษาที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 3 จำนวน 112 คน และผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า

1. การบริหารสถานศึกษาที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการบริหารสถานศึกษาที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก ได้แก่ 1) การบริหารงานวิชาการ ควรมีการดำเนินการให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา ผู้เรียน และชุมชน เปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยไม่แบ่งแยกชาติพันธุ์ 2) การบริหารการเงิน พัสดุ และทรัพย์สิน ควรมีแผนการดำเนินงานชัดเจนและเป็นไปตามระเบียบทางราชการกำหนด เพื่อสนับสนุนในการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียม 3) การบริหารบุคคล ควรมีการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ของบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถเพื่อนำไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ และ 4) การบริหารจัดการทั่วไป ควรเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างทางชาติพันธุ์และบริบทของสถานศึกษา

คำสำคัญ: การบริหารสถานศึกษา, ความหลากหลายทางชาติพันธุ์, โรงเรียนขนาดเล็ก

Abstract

This research aimed to investigate: (1) the administration of small schools with ethnic diversity under the Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 3, and (2) guidelines for the administration of these schools. The population consisted of 112 school administrators and teachers from small schools under the Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 3. Additionally, seven school administrators and teachers were selected as interview informants. The research instruments included questionnaires and interview protocols. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

¹ นิสิตหลักสูตร ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
Master Student of Educational Administration, Faculty of Educational & Development Sciences, Kasetsart University
E-mail: tipachporn.i@ku.th

² ศ.น.ท.ดร., ศาสตราจารย์สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
Prof. Cdr .Dr. of Educational Administration, Faculty of Educational & Development Sciences, Kasetsart University
E-mail: sumit.s@ku.ac.th

* Corresponding author

The findings revealed that:

1. The administration of small schools with ethnic diversity under the Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 3 received high percentage ratings both overall and across each aspect examined.

2. The guidelines for administering small schools with ethnic diversity are as follows: (1) Academic administration should align with the needs of the school, students, and community while promoting the participation of external stakeholders without ethnic discrimination; (2) Financial, supplies, and asset management should follow a clear operational plan consistent with government regulations to ensure equitable support for all student groups; (3) Human resource administration should emphasize developing and enhancing personnel knowledge and capabilities to improve teaching and learning for students from diverse ethnic backgrounds; and (4) General administration should be learner-centered and take into account ethnic differences and the specific contexts of each school.

Keywords: School Administration, Ethnic Diversity, Small Schools

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาสำหรับเด็ก โดยระบุหน้าที่ของรัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปีตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย อีกทั้งรัฐต้องพึงส่งเสริมและให้ความคุ้มครองชาวไทยกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ให้มีสิทธิดำรงชีวิตในสังคมตามวัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตดั้งเดิมตามความสมัครใจได้อย่างสงบสุข ไม่ถูกรบกวน ทั้งนี้เท่าที่ไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ หรือสุขภาพอนามัย (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2560) ในขณะเดียวกันพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาว่ารัฐต้องจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาค้นหาไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การจัดการศึกษานั้น รัฐจะต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) ในปีการศึกษา 2567 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาให้กับเด็กนักเรียนมีทั้งหมดจำนวน 29,152 แห่ง เป็นโรงเรียนในระดับประถมศึกษา จำนวน 26,600 แห่ง ในจำนวนนี้มีโรงเรียนขนาดเล็กที่มีเด็กนักเรียนน้อยกว่า 120 คน จำนวน 15,154 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 56.97 ซึ่งมีจำนวนเกินกว่าครึ่งหนึ่งของโรงเรียนทั้งหมด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2567) โรงเรียนขนาดเล็กเหล่านี้มีปัญหาดังกล่าวมากมาย ได้แก่ ครูมีจำนวนน้อย จบไม่ตรงวิชาเอก มีภาระงานมากและได้รับเงินเดือนน้อย นักเรียนมีฐานะยากจน ขาดศักยภาพและความพร้อม มีพัฒนาการทางสมองช้า อ่านไม่ออก คิดเลข และมีความแตกต่างด้านแว่นตาเข้ามาเรียน ผู้ปกครองขาดการเอาใจใส่ ไม่มีเวลา ไม่สามารถสอนการบ้านได้ ผู้บริหารมีการโยกย้ายบ่อย บางโรงเรียนไม่มีผู้บริหาร หลักสูตรมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยเรียนมากและไม่สามารถนำไปใช้ได้จริง ขาดสื่ออุปกรณ์และงบประมาณ ขาดความร่วมมือจากภาคีเครือข่าย รวมถึงองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถให้ความช่วยเหลือได้ เนื่องจากติดระเบียบหรือข้อกฎหมาย (สุมิตร สุวรรณและคณะ, 2560) โดยจากการศึกษาสภาพปัญหาของการจัดการศึกษาในพื้นที่ที่ติดต่อกับชายแดนพบว่า ด้วยความแตกต่างทางชาติพันธุ์ ภาษาและวัฒนธรรม ทำให้นักเรียนขาดทักษะการใช้ภาษาไทย หลักสูตรการศึกษาไม่สอดคล้องกับบริบทและความต้องการพัฒนาของพื้นที่ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) จึงส่งผลให้นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ประสบปัญหาการเรียนโดยเฉพาะเรื่องการอ่านและเขียน

ในขณะที่การบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กทั้งในด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ต้องดำเนินการเช่นเดียวกับโรงเรียนทั่วไป แต่สภาพบริบทไม่เหมาะสมและเอื้ออำนวยให้จัดการศึกษาในแบบที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนด ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาไม่ผ่านเกณฑ์ เนื่องจากมีการใช้เกณฑ์มาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ หากพิจารณาโรงเรียนในพื้นที่ตามแนวชายแดน จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า นักเรียนมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมและภาษา แต่ครูผู้สอนมาจากนอกพื้นที่ ทำให้เกิดปัญหาของการสื่อสารและกระบวนการจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ (สภชาติ วิทยกฤษฎา, 2565) ซึ่งในจังหวัดกาญจนบุรีมีกลุ่มชาติพันธุ์อาศัยอยู่อย่างหลากหลายและเป็นจำนวนมาก มีการอพยพของชาวต่างชาติเข้ามาทำงานอย่างต่อเนื่อง โดยกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่ ได้แก่ มอญ กะเหรี่ยง ไทยทรงดำ ขมุ ไทยวนหรือไตวน ลาวเวียง ลาวครั่ง ลาวพวน และลาวไทยอีสาน (สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดกาญจนบุรี, ออนไลน์ : 2565) แรงงานส่วนใหญ่ที่เข้ามาทำงานมีระดับการศึกษาต่ำกว่าระดับอุดมศึกษา และมีผู้สำเร็จการศึกษายาววิชาชีพเพียงร้อยละ 4.9 (สำนักงานสถิติจังหวัดกาญจนบุรี, ออนไลน์ : 2567) ส่งผลให้คนกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างหรือเป็นแรงงานทั่วไป ไม่สามารถเข้าทำงานในกลุ่มงานที่ตลาดโลกต้องการได้ โดยในปี พ.ศ. 2562 พบว่าจังหวัดกาญจนบุรีมีแรงงานที่เป็นคนต่างสัญชาติจำนวนทั้งสิ้น 3.72 หมื่นคน (สำนักงานแรงงานจังหวัดกาญจนบุรี, ออนไลน์ : 2562) ส่งผลให้แรงงานต่างสัญชาติของบุตรหลานเข้ามารับการศึกษาในจังหวัดกาญจนบุรีเพิ่มขึ้น แต่แรงงานเหล่านั้นต้องการให้บุตรหลานเข้ามารับการศึกษาเพียงต้องการเรียนภาษาไทยและให้พูดภาษาไทยได้เท่านั้น อีกทั้งพบว่านักเรียนมีการหยุดเรียนบ่อย เนื่องจากครอบครัวมีปัญหาทางการเงิน นักเรียนต้องหยุดเรียนเพื่อช่วยผู้ปกครองทำงาน หาเงินเลี้ยงดูครอบครัวเป็นสาเหตุหลัก (โรงเรียนบ้านพุเตย, 2566) ซึ่งจากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาให้กับนักเรียนมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์และมีความสนใจศึกษาการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 3 เพื่อให้ทราบถึงสภาพการบริหารสถานศึกษาและนำผลการวิจัยใช้เป็นแนวทางบริหารสถานศึกษาและพัฒนาให้โรงเรียนขนาดเล็กในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 3 มีคุณภาพและประสิทธิภาพที่ดีขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

ทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษา เป็นกระบวนการทำงานโดยกลุ่มบุคคลหลายฝ่ายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ ตลอดจนขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ

อนุชิต สุขกลี (2560) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการดำเนินกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร ครู อาจารย์และบุคคลฝ่ายต่าง ๆ ของชุมชนในท้องถิ่น เพื่อร่วมกันวางแผนการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบตามมาตรฐานและคุณภาพให้แก่เยาวชนที่จะทำให้เกิดการพัฒนาในทุกด้านอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สามารถอยู่ในสังคมได้

การบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก

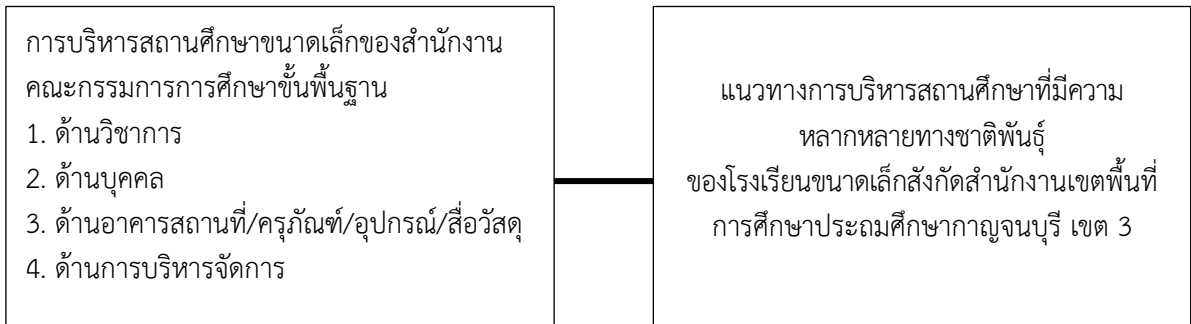
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 38 กล่าวถึงการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กว่า "ในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษาให้มีคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแล จัดตั้ง ยุบ รวม หรือเลิกสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษา ประสาน ส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษา ประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา" (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2546)

การคุ้มครองกลุ่มชาติพันธุ์ในไทย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 มาตรา 70 กล่าวว่า รัฐพึงส่งเสริมและให้ความคุ้มครองชาวไทยกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ให้มีสิทธิดำรงชีวิตในสังคมตามวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตดั้งเดิมตามความสมัครใจได้อย่างสงบสุข ไม่ถูกรบกวน ทั้งนี้ เท่าที่ไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ หรือสุขภาพอนามัย (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2560)

กรอบแนวคิดการวิจัย

เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้กำหนดขอบข่ายในการบริหารงานในสถานศึกษาไว้ 4 ฝ่าย ผู้วิจัยจึงกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยไว้ ดังนี้

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและผู้ให้ข้อมูล

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำนวน 112 คน

1.2 ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำนวน 3 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 7 คน ได้แก่ โรงเรียนบ้านช่องแคบ โรงเรียนบ้านลุ่มผึ้ง และโรงเรียนบ้านเขาพัง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

- 1.2.1 ทำงานในโรงเรียนขนาดเล็กที่นักเรียนมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์
- 1.2.2 มีอายุการทำงานไม่น้อยกว่า 1 ปี
- 1.2.3 เป็นผู้บริหารสถานศึกษาหรือหัวหน้างาน 4 ฝ่าย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับตัวชี้วัด (Index of Item Objective Congruence: IOC) จากนั้นพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 และหาค่าสัมประสิทธิ์ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.98

2.2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่และโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์และวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลจากแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) โดยหาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบของตารางประกอบ คำบรรยาย ส่วนข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาใช้การตีความ (Interpretation) การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และนำข้อมูลมาสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Induction Reasoning)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาผลการวิจัยเรื่องการบริหารสถานศึกษาที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 สามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. การบริหารสถานศึกษาที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

1.1 การบริหารสถานศึกษาที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ในภาพรวม

ตารางที่ 1 แสดงผลค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำแนกตามภาพรวม

(N=101)

ข้อ	การบริหารงานในสถานศึกษา	μ	σ	ระดับ	อันดับ
1.	การบริหารงานวิชาการ	4.29	0.72	มาก	1
2.	การบริหารการเงิน พัสดุ และทรัพย์สิน	3.94	0.94	มาก	3
3.	การบริหารบุคคล	3.94	0.99	มาก	4
4.	การบริหารจัดการทั่วไป	4.12	0.84	มาก	2
รวม		4.07	0.87	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารสถานศึกษาที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.07$) โดยเรียงลำดับจากการแสดงผลค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ($\mu = 4.29$) รองลงมา คือ ด้านการบริหารจัดการทั่วไป ($\mu = 4.12$) ด้านบริหารบุคคล ($\mu = 3.94$) และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านบริหารบุคคล ($\mu = 3.94$) และด้านการบริหารการเงิน พัสดุและทรัพย์สิน ($\mu = 3.94$) ตามลำดับ

1.2 การบริหารสถานศึกษาที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ด้านการบริหารงานวิชาการ

ตารางที่ 2 แสดงผลค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ด้านการบริหารงานวิชาการ (N=101)

ข้อ	การบริหารงานวิชาการ	μ	σ	ระดับ	อันดับ
1.	หลักสูตรสถานศึกษามีความสอดคล้องกับบริบทชุมชนและท้องถิ่นที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์	4.25	0.78	มาก	5
2.	สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรท้องถิ่นที่กำหนดไว้	4.38	0.60	มาก	2
3.	สถานศึกษามีการพัฒนาผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ให้อ่านออก เขียนได้ และคิดเลขเป็น	4.39	0.68	มาก	1
4.	สถานศึกษามีการจัดทำนวัตกรรมและสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์	4.23	0.76	มาก	7
5.	สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์	4.24	0.75	มาก	6
6.	สถานศึกษามีการวัดและประเมินผลการศึกษาที่เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์	4.26	0.74	มาก	3
7.	สถานศึกษามีการนิเทศการศึกษาทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาที่ผู้เรียนมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์	4.26	0.74	มาก	3
รวม		4.29	0.72	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารสถานศึกษาที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ด้านการบริหารงานวิชาการทั้งภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.29$, $\sigma = 0.72$) เมื่อพิจารณารายข้อโดยพบว่า ด้านการพัฒนาผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ให้อ่านออก เขียนได้ และคิดเลขเป็น มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\mu = 4.39$, $\sigma = 0.68$)

1.3 การบริหารสถานศึกษาที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ด้านการบริหารการเงิน พัสดุและทรัพย์สิน

ตารางที่ 3 แสดงผลค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ด้านการบริหารการเงิน พัสดุและทรัพย์สิน (N=101)

ข้อ	การบริหารการเงิน พัสดุ และทรัพย์สิน	μ	σ	ระดับ	อันดับ
1.	สถานศึกษามีนโยบายและทรัพย์สินเพียงพอต่อการจัดการศึกษาที่ผู้เรียนมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์	4.28	0.74	มาก	1
2.	สถานศึกษามีนโยบายเพียงพอต่อการจัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์ที่ผู้เรียนมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์	3.89	0.99	มาก	2
3.	สถานศึกษามีนโยบายให้ครูจัดทำสื่อวัตกรรมการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์	3.80	1.01	มาก	5
4.	สถานศึกษามีนโยบายในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรอบรู้หลากหลาย	3.83	1.00	มาก	4
5.	สถานศึกษามีนโยบายในการจัดอบรมอาชีพให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์	3.88	0.98	มาก	3
รวม		3.94	0.94	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า การบริหารสถานศึกษาที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ด้านการบริหารการเงิน พัสดุ และทรัพย์สิน ทั้งในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.94$, $\sigma = 0.94$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านสถานศึกษามีนงบประมาณและทรัพย์สินเพียงพอต่อการจัดการศึกษาที่ผู้เรียนมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\mu = 4.28$, $\sigma = 0.74$)

1.4 การบริหารสถานศึกษาที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ด้านการบริหารบุคคล

ตารางที่ 4 แสดงผลค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ด้านการบริหารบุคคล (N=101)

ข้อ	การบริหารบุคคล	μ	σ	ระดับ	อันดับ
1.	สถานศึกษามีอัตรากำลังเพียงพอต่อการจัดการศึกษาที่ผู้เรียนมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์	3.84	1.04	มาก	4
2.	สถานศึกษามีครูที่สามารถพูดภาษาชาติพันธุ์ได้	4.03	0.97	มาก	3
3.	สถานศึกษามีการพัฒนาและส่งเสริมครูให้มีศักยภาพรอบด้าน	3.41	1.37	ปานกลาง	5
4.	สถานศึกษามีการสร้างขวัญกำลังใจให้ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์	4.26	0.76	มาก	1
5.	สถานศึกษามีการบรรจุครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นบุคคลในพื้นที่	4.18	0.83	มาก	2
รวม		3.94	0.99	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า การบริหารสถานศึกษาที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ด้านการบริหารบุคคล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.94$, $\sigma = 0.99$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากการแสดงผลค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ สถานศึกษามีการสร้างขวัญกำลังใจให้ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\mu = 4.26$, $\sigma = 0.76$)

1.5 การบริหารสถานศึกษาที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ด้านการบริหารจัดการทั่วไป

ตารางที่ 5 แสดงผลค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ด้านการบริหารจัดการทั่วไป (N=101)

ข้อ	การบริหารจัดการทั่วไป	μ	σ	ระดับ	อันดับ
1.	สถานศึกษามีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์	3.70	1.16	มาก	5
2.	สถานศึกษาปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายตามแผนปฏิบัติการประจำปี	4.30	0.78	มาก	2
3.	สถานศึกษามีห้องเรียนที่เพียงพอและเอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์	4.36	0.63	มาก	1
4.	สถานศึกษามีวัสดุครุภัณฑ์เพียงพอต่อการใช้งานที่ผู้เรียนมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์	4.24	0.75	มาก	3
5.	สถานศึกษามีสัญญาณโทรศัพท์และสัญญาณอินเทอร์เน็ตให้กับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์	4.02	0.86	มาก	4
รวม		4.12	0.84	มาก	

จากตารางที่ 5 พบว่า การบริหารสถานศึกษาที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ด้านการบริหารจัดการทั่วไป ทั้งในภาพและรายข้อ รวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.12$, $\sigma = 0.84$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานศึกษามีห้องเรียนเพียงพอและเอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\mu = 4.36$, $\sigma = 0.63$)

2. แนวทางการบริหารสถานศึกษาที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์ โดยมีผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำนวนทั้งสิ้น 7 คน ผลการสัมภาษณ์สามารถสร้างข้อสรุปเกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำนวน 4 ประเด็น มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ด้านการบริหารวิชาการ

- 1) มีการจัดประชุมการวางแผนในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี
- 2) จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เหมาะสมกับความหลากหลายทางชาติพันธุ์ มีเป้าหมายทางวิชาการที่ชัดเจน ส่งเสริมการอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็นให้กับผู้เรียนทุกคน
- 3) ส่งเสริมการอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็นของผู้เรียน
- 4) มีการส่งเสริมทักษะอาชีพ
- 5) มีการนำสื่อการเรียนการสอนมาใช้ในการแก้ปัญหาผู้เรียน
- 6) มีการวัดผลที่หลากหลาย
- 7) มีการนิเทศชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ

2.2 ด้านการบริหารการเงิน พัสดุ และทรัพย์สิน

- 1) มีการดำเนินกิจกรรมให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการ
- 2) ตรวจสอบความถูกต้องของการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบการเบิกจ่ายการเงิน พัสดุและสินทรัพย์
- 3) มีการวางแผนจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมตามโครงการต่าง ๆ ให้พอเหมาะกับเงินงบประมาณที่ได้รับตามแผนปฏิบัติการประจำปี
- 4) มีการจัดระบบทุนจากหน่วยงานภายนอก
- 5) ตัดโครงการที่ไม่จำเป็นเพื่อประหยัดงบประมาณ

2.3 ด้านการบริหารบุคคล

- 1) ส่งเสริมการพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการพัฒนาครูเพื่อขอมีวิทยฐานะให้สูงขึ้นเพื่อนำความรู้มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน
- 2) มีการสร้างขวัญและกำลังใจให้ครูอย่างสม่ำเสมอ
- 3) มีการนิเทศชั้นเรียนเพื่อติดตามความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ในการสอนเป็นประจำ
- 4) มีการวางแผนอัตรากำลังให้เหมาะสม กำหนดตำแหน่งที่ต้องการ และแจ้งการสรรหาการบรรจุ/แต่งตั้งจากหน่วยงานต้นสังกัด
- 5) มีการจัดสอนควบชั้นเรียนและนำ DLTV มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน
- 6) สร้างความตระหนักในการรักษาวินัยข้าราชการของครูในองค์กร รวมถึงส่งเสริมให้มีการสร้างขวัญและกำลังใจในสถานศึกษาอย่างเป็นประจำ

2.4 ด้านการบริหารจัดการทั่วไป

- 1) มีการศึกษานโยบายการบริหารจัดการสถานศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับนโยบายและความต้องการของผู้เรียนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 2) มีการจัดทำแผนการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล มีการเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อสอบถามปัญหาของผู้เรียนแต่ละคน
- 3) มีการส่งเสริมกิจกรรมและทักษะชีวิตให้กับผู้เรียนเพื่อนำไปประกอบอาชีพและอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข
- 4) มีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลายและครอบคลุมความต้องการของผู้เรียนให้ได้มากที่สุดเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างยั่งยืนโดยคำนึงถึงความแตกต่างทางชาติพันธุ์และบริบทของสถานศึกษา
- 5) มีการดูแลสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่ให้น่าอยู่และปลอดภัย
- 6) มีการให้ความเท่าเทียมกับนักเรียนทุกคนในด้านการจัดการเรียนการสอน
- 7) มีการระดมทุนการศึกษาเพื่อจัดเป็นทุนการศึกษาให้กับผู้เรียนทุกคน

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารสถานศึกษาที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารงาน ด้านการบริหารจัดการทั่วไป ด้านบริหารบุคคล และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการบริหารการเงิน พัสดุและทรัพย์สิน ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สรุปดังนี้

1.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ สถานศึกษามีนโยบายและทรัพย์สินเพียงพอต่อการจัดการศึกษาที่ผู้เรียนมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ รองลงมา คือ สถานศึกษามีนโยบายเพียงพอต่อการจัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์ที่ผู้เรียนมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ สถานศึกษามีนโยบายในการจัดอบรมอาชีพให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ สถานศึกษามีนโยบายในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรอบรู้หลากหลาย และสถานศึกษามีนโยบายให้ครูจัดทำสื่อวัตกรรมการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์

1.2 ด้านการบริหารการเงิน พัสดุ และทรัพย์สิน โดยภาพรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ สถานศึกษามีนโยบายและทรัพย์สินเพียงพอต่อการจัดการศึกษาที่ผู้เรียนมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ รองลงมา คือ สถานศึกษามีนโยบายเพียงพอต่อการจัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์ที่ผู้เรียนมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ สถานศึกษามีนโยบายในการจัดอบรมอาชีพให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ สถานศึกษามีนโยบายในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรอบรู้หลากหลาย และสถานศึกษามีนโยบายให้ครูจัดทำสื่อวัตกรรมการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์

1.3 ด้านการบริหารบุคคล โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ สถานศึกษามีการสร้างขวัญกำลังใจให้ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ รองลงมา คือ สถานศึกษามีการบรรจุครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นบุคคลในพื้นที่ สถานศึกษามีครูที่สามารถพูดภาษาชาติพันธุ์ได้ สถานศึกษามีอัตรากำลังเพียงพอต่อการจัดการศึกษาที่ผู้เรียนมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ และสถานศึกษามีการพัฒนาและส่งเสริมครูให้มีศักยภาพรอบด้าน

1.4 ด้านการบริหารจัดการทั่วไป โดยภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปีสถานศึกษามีห้องเรียนที่เพียงพอและเอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ รองลงมา คือ สถานศึกษามีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ สถานศึกษามีวัสดุครุภัณฑ์เพียงพอต่อการใช้งานที่ผู้เรียนมีความหลากหลาย

ทางชาติพันธุ์ สถานศึกษามีสัญญาณโทรศัพท์และสัญญาณอินเทอร์เน็ตให้กับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ และสถานศึกษามีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์

2. แนวทางการบริหารสถานศึกษาที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 3 สรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ สถานศึกษาควรให้การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักในการบริหารจัดการสถานศึกษา ต้องมีการดำเนินให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา ผู้เรียน ชุมชน และสังคม เปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยไม่แบ่งแยกชาติพันธุ์ ให้ผู้เรียนได้ส่วนเสียเข้ามาเป็นกำลังสำคัญในการวางแผนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อวางแผนพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

2.2 ด้านการบริหารการเงิน พัสดุ และทรัพย์สิน สถานศึกษาควรมีการบริหารงานด้านการบริหารการเงิน พัสดุ และทรัพย์สิน ที่มีแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนและเคร่งครัดเป็นไปตามระเบียบที่ทางราชการกำหนด เพื่อช่วยสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียม และอาจมีการระดมทุนเพื่อพัฒนานักเรียนและโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.3 ด้านการบริหารบุคคล สถานศึกษาควรมีการบริหารบุคคลในสถานศึกษาที่มีการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ของบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถเพื่อนำไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ โดยการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ การขอวิทยฐานะ การนิเทศการเรียนการสอน และการจัดหาอัตราจ้างหรือการจ้างครูอัตราจ้าง รวมทั้งการจัดสอนแบบควบชั้นเรียนในระหว่างที่รอครูมาบรรจุ

2.4 ด้านการบริหารจัดการทั่วไป สถานศึกษาควรมีการบริหารจัดการสถานศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างทางชาติพันธุ์และบริบทของสถานศึกษา มีการดูแลและพัฒนาสถานศึกษาให้มีความปลอดภัย มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการศึกษา มีการส่งเสริมทักษะชีวิตให้กับผู้เรียนอย่างเท่าเทียมกันเพื่อนำไปประกอบอาชีพ และอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข รวมทั้งมีการลงพื้นที่เยี่ยมบ้านนักเรียนทุกคนเพื่อให้การช่วยเหลือด้วยความเสมอภาค ไม่แบ่งแยกทางฐานะและชาติพันธุ์

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยการบริหารสถานศึกษาที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการ พบว่า มีการพัฒนาผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ให้อ่านออก เขียนได้ และคิดเลขเป็น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่นักเรียนมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 3 เล็งเห็นความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ เพราะงานวิชาการเป็นงานหลักที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถเพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการศึกษา รวมถึงงานวิชาการเป็นตัวกลางสำคัญที่จะพัฒนาครูให้มีวิธีให้การจัดการเรียนการสอนที่ดีและมีประสิทธิภาพที่จะมอบความรู้ให้ผู้เรียนได้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ดังที่ จรุงณี เก้าเอี้ยน (2557) ได้กล่าวว่า งานวิชาการเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารสถานศึกษา มาตรฐานคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัดหากผู้บริหารสามารถบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงถือได้ว่าการดำเนินงานวิชาการเป็นหัวใจที่เป็นส่วนสำคัญที่สุดในสถานศึกษา ผู้บริหารต้องให้ความใส่ใจและตระหนักในภารกิจหลักนี้ รู้จักปรับปรุงตนเองและเข้าใจงานวิชาการอย่างถ่องแท้รวมทั้งพัฒนางานวิชาการให้ก้าวหน้าทันต่อการจัดการศึกษาในยุคปัจจุบัน ทำให้ได้รับความไว้วางใจ การยอมรับนับถือจากชุมชนและสังคม อันจะนำซึ่งความภาคภูมิใจต่อความสำเร็จในที่สุด นอกจากนี้ผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ได้ให้ความสำคัญของการจัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา มีการสนับสนุนให้ครูจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนอ่านออก เขียนได้ และคิดเลขเป็น มีการกำกับ ติดตาม นิเทศการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ มีการนำสื่อนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนมาใช้ในการแก้ปัญหาของผู้เรียน รวมถึงมีการวัดผลและประเมินผู้เรียนที่หลากหลาย เนื่องจากนักเรียนมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ จึงมีความรู้พื้นฐานที่ไม่เท่ากัน เช่นเดียวกับ อาคม ยุพานิชย์ และคณะ (2565)

ได้เสนอแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานด้านวิชาการไว้ว่า ควรส่งเสริมให้มีการประชุมวางแผนพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ครูผู้สอนทำการเรียนการสอนโดยการนำสื่อการเรียนการสอนมาใช้เพื่อให้เกิดความหลากหลายมากขึ้น และจัดทำระเบียบข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการบริหารงานวิชาการนั้นเป็นหัวใจหลักของการบริหารงานทั้งหมดในสถานศึกษา เนื่องจากเป็นตัวชี้วัดว่าการบริหารสถานศึกษานั้นจะมีคุณภาพมากน้อยเพียงใด สามารถวัดได้คุณภาพและความสามารถของผู้เรียนเป็นองค์ประกอบหลัก

2. การบริหารการเงิน พัสดุ และทรัพย์สิน พบว่า สถานศึกษามีงบประมาณและทรัพย์สินเพียงพอต่อการจัดการศึกษาที่ผู้เรียนมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ที่นักเรียนมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ มีงบประมาณเพียงพอต่อการจัดการศึกษา แต่ยังคงขาดงบประมาณให้ครูจัดทำสื่อวัตกรรมการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ อาจสืบเนื่องมาจากโรงเรียนขนาดเล็กได้รับจัดสรรเงินงบประมาณในการบริหารสถานศึกษาน้อยทำให้การบริหารการเงิน พัสดุ และทรัพย์สินเป็นไปด้วยความยากลำบากสอดคล้องกับพระยุพธ สุธสมบุรณ์ (2557) ได้ศึกษาสภาพปัญหาและการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กบนพื้นที่สูงที่มีความขาดแคลน : กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านอุบโละเหนือ อำเภอสบหมอย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กได้รับงบประมาณจัดสรรตามรายหัวเด็กนักเรียนเท่านั้น การได้รับการสนับสนุนงบประมาณจะได้รับเป็นงวด ๆ ซึ่งทำให้ไม่เพียงพอต่อการพัฒนาสถานศึกษา เช่นเดียวกับผลการสัมภาษณ์ของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาที่บอกว่า โรงเรียนขนาดเล็กได้รับจัดสรรงบประมาณที่น้อย โรงเรียนจึงควรจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อวางโครงการที่จำเป็นและงบประมาณในโครงการให้เหมาะสม รวมถึงการจัดซื้อวัสดุหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ด้วย อีกทั้งควรมอบหมายผู้รับผิดชอบงานให้ชัดเจน มีการตรวจสอบเอกสารการเบิกจ่าย การจัดซื้อจัดจ้างให้ถูกต้องตามระเบียบอย่างเคร่งครัด และมีการระดมทุนจากผู้ปกครอง หน่วยงานภายนอกเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการบริหารการเงิน พัสดุ และทรัพย์สินมีความสำคัญต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นอย่างมาก หากมีการบริหารการเงิน พัสดุ และทรัพย์สินที่ดี การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนก็จะเป็นไปได้อย่างราบรื่น และในส่วนของการจัดทำเอกสารการเบิกจ่าย การจัดซื้อจัดจ้าง หากทำถูกต้องตามระเบียบและโปร่งใสก็จะทำให้ผู้ที่รับผิดชอบงานทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การบริหารบุคคล พบว่า สถานศึกษามีการสร้างขวัญกำลังใจให้ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ แต่มีอัตรากำลังไม่เพียงพอต่อการจัดการศึกษาที่ผู้เรียนมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้แสดงให้เห็นว่า สถานศึกษาที่นักเรียนมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ยังคงมีปัญหาด้านการบริหารบุคคล เพราะได้รับการจัดสรรอัตรากำลังไม่เพียงพอ ทำให้สถานศึกษามีครูไม่ครบชั้น ซึ่งงานวิจัยของ ปัดสุมา เสดะพันธ์ และคณะ (2564) ได้เสนอไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนอัตรากำลังอย่างรอบคอบ เพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษามีครบตามที่ได้รับการจัดสรร ผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาความดีความชอบด้วยความยุติธรรมและสร้างขวัญกำลังใจให้แก่บุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษาส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมพัฒนา เพื่อเพิ่มทักษะ ความสามารถ ตอบสนองต่อความต้องการของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของข้าราชการครู เช่นเดียวกับผลการสัมภาษณ์ของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาที่บอกว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีครูไม่ครบชั้น จึงควรมีการจัดการเรียนการสอนแบบควบชั้นเรียน มีการนำ DLTV มาใช้ในการช่วยสอนในกรณีมีครูไม่ตรงเอก มีการส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถรอบด้านเพื่อรองรับกับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ อย่างไรก็ตามผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการบริหารงานบุคคลเป็นหัวใจสำคัญในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด การสร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ การพัฒนาและส่งเสริมบุคลากรให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองจนมีประสิทธิภาพมากที่สุดจะช่วยทำให้องค์กรสามารถพัฒนาไปสู่เป้าหมายความสำเร็จและพัฒนาผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้นได้

4. การบริหารจัดการทั่วไป พบว่า สถานศึกษามีห้องเรียนที่เพียงพอและเอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอน ซึ่งผู้วิจัยเห็นด้วย เพราะโรงเรียนขนาดเล็กในชนบทมีพื้นที่มากและห้องเรียนเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน

ในขณะที่การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปียังไม่ค่อยมีความเหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ รวมทั้งสัญญาณโทรศัพท์และสัญญาณอินเทอร์เน็ตเนื่องจากเป็นพื้นที่ป่าเขา ซึ่งอมลภา ปิ่นทอง (2566) ได้กล่าวว่าการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กควรมีการวางแผนเพื่อกำหนดแนวทางการส่งเสริมการจัดกิจกรรมนักเรียนให้มีส่วนร่วมในกระบวนการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลายตามความถนัดและสนใจของผู้เรียน ควรมีการบำรุงดูแลรักษาและพัฒนาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้มั่นคง ปลอดภัย พร้อมใช้ประโยชน์เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและเอื้อประโยชน์ต่อการเรียนรู้ สอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ของผู้บริหารและครูที่บอกว่า สถานศึกษาควรมีการวางแผนการบริหารสถานศึกษาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถและทักษะการเรียนรู้ที่หลากหลายผ่านการเรียนรู้จากกิจกรรมตามความสนใจ อีกทั้งควรมีการจัดสภาพแวดล้อมให้ปลอดภัยและน่าอยู่เสมอ ซึ่งผู้วิจัยเห็นด้วยว่าการจัดสภาพแวดล้อมให้น่าอยู่จะเป็นแรงสนับสนุนให้การทำงานของบุคลากรให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นอีกด้วย ส่วนการทำแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อพัฒนาผู้เรียนต้องมีความเหมาะสมกับบริบทและความหลากหลายทางชาติพันธุ์ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และความสามารถ รวมถึงทักษะต่าง ๆ ของนักเรียนให้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้มีการจัดทำนวัตกรรมและสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์

1.2 ด้านการบริหารการเงิน วัสดุ และทรัพย์สิน ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนงบประมาณให้ครูจัดทำสื่อนวัตกรรมการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์

1.3 ด้านการบริหารบุคคล ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดสรร บรรจุ และจ้างอัตรากำลังเพิ่มเพื่อให้เพียงพอต่อการจัดการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาและส่งเสริมครูให้มีศักยภาพรอบด้านให้เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์

1.4 ด้านการบริหารจัดการทั่วไป ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่เหมาะสมกับผู้เรียน มีการจัดหาสัญญาณโทรศัพท์และสัญญาณอินเทอร์เน็ตให้กับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ของโรงเรียนในสังกัดอื่น ๆ ที่มีบริบทที่แตกต่างกัน เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลเพิ่มเติมในการศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. *คู่มือและแนวปฏิบัติสำหรับการจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎร หรือไม่มีสัญชาติไทย*. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2552.
- กระทรวงศึกษาธิการ. *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2546.
- จรูญ แก้วเอียน. (2557). *เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลยุทธ์และแนวปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. สงขลา : ขานเมืองการพิมพ์.
- ปัดสุมา เสดะพันธ์, สาโรจน์ เผ่าวงศากุล และ นิพนธ์ วรรณเวช. (2564). แนวทางการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 3. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*, 5, 494-506.
- พิระยุทธ์ สุขสมบูรณ์. (2557). สภาพปัญหาและการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กบนพื้นที่สูงที่มีความขาดแคลน: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านอุบละเหนือ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน. *วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่*, 15(1), 27-36.
- โรงเรียนบ้านพุเตย. (2566). *ฐานข้อมูลนักเรียน*. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 3.
- สภชาติ วินิตกฤษฎา. (2565). *ทิศทางการจัดการศึกษาสำหรับโรงเรียนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ตามแนวชายแดนด้านตะวันตกของภาคเหนือตอนล่าง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2567). *การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา*. <https://www.obec.go.th/archives/1067067>
- สำนักงานแรงงานจังหวัดกาญจนบุรี. (2562). *ข้อมูลสถานการณ์ด้านแรงงานจังหวัดกาญจนบุรี เดือน มี.ค. 2562*. https://www.doe.go.th/prd/assets/upload/files/lmi_ratchaburi_th/9486b9edb2471cea5f4df18d7b576526.pdf.
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพฯ : สำนักการพิมพ์.
- สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดกาญจนบุรี. (2565). *กลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดกาญจนบุรี*. <https://www.youtube.com/watch?v=HdhlG6eJ5g>
- สำนักงานสถิติจังหวัดกาญจนบุรี. (2567). *การสำรวจภาวะการทำงานของประชากรจังหวัดกาญจนบุรี ไตรมาสที่ 1 มกราคม - มีนาคม พ.ศ. 2567*. https://www.nso.go.th/nsoweb/storage/file_or_link/2024/20241011103716_84829.pdf
- สมิตร สุวรรณ และคณะ. (2560). การสร้างเครือข่ายความร่วมมือพหุภาคีเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กจังหวัดนครปฐม. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 45 (1), 282-298.
- อนุชิต สุขกลี. (2560). *บทบาทการบริหารสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- อมลภา ปิ่นทอง. (2566). แนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 1. *วารสารสิรินธรปริทรรศน์*, 24(1), 309-318.
- อาคม ยุพานิชย์ และ สุรางคนา มั่นยานนท์. (2565). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1. *วารสารวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 2(1), 137-150.